

DIPALO TSA SETHATHO TSE MABAPI LE SEHLA SA HO FAELA SA 2024-2025

Tswane, 31 Pherekong 2025 — Ditshebeletso tsa Lekgetho tsa Afrika Borwa (SARS) di leboha balefalekgetho ba nakwana mmoho le Dithraste ka ho faela Dikgutliso tsa bona tsa selemo ka seng tsa Lekgetho la Lekenno bakeng sa selemo sa lekgetho sa 2024.

Letsatsi la makgaolakgang la balefalekgetho ba nakwana le dithraste e bile la 20 Pherekong 2025. Tjhebeho ya kakaretso bakeng sa balefalekgetho ba nakwana, dithraste le bao e seng ba nakwana ke e latelang:

- Haesale ho bulwa sehla sa ho faela ke balefalekgetho ba 543 252 ba nakwana ba faetseng Dikgutliso tsa bona tsa Lekgetho la Lekenno bakeng sa selemo sa lekgetho sa 2024, palo ena e nyolohile ka 4.76% papisong le ya selemo sa lekgetho sa 2023.
- Hodima moo, balefalekgetho ba boetse ba faela dikgutliso tse neng di le morao tsa dilemo tse fetileng. Ke paloyohle ya balefalekgetho ba nakwana ya 162 690 ba faetseng dikgutliso tsa dilemo tse fetileng mme sena se theohile ho tswa ho 242 911 ya selemo sa lekgetho sa 2023. Palo e felletseng ya balefalekgetho ba nakwana ba faetseng dikgutliso tsa bona ke 705 942.
- Ha ho tluwa ho Dithraste, re fumane dikgutliso ho tswa ho balefalekgetho ba 84 134 bakeng sa selemo sa lekgetho sa 2024, mme sena se nyolohile ka 68 890 ha ho bapiswa le ngwahola. Hodima moo, ho bile le dikgutliso tse 80 132 tsa Dithraste ho tswa dilemong tsa ho feta tse bakileng hore paloyohle ya Dithraste e be 164 266.
- Palo ya balefalekgetho bao e seng ba nakwana ba faetseng Dikgutliso tsa bona tsa Lekgetho la Lekenno le ba ileng ba hlahlojwa ka tsela ya othomathike e eme ho 6 797 055. Ba 4 765 753 ba ile ba hlahlojwa ka tsela ya othomathike ka selemo sa lekgetho sa 2024, mme sena se nyolohile ka 24.94% ho tloha ho 3 577 239 ya ngwahola. Jwalokaha ho tlalehilwe pejana, balefalekgetho bana ha ba etsa letho, mme SARS e sebedisitse mehlodi ya yona e batsi ya data ho ba hlahloba ka tsela ya othomathike le ho ba neha diphetho.

Ho na le keketseho e bonahalang ka kakaretso ya ho faelwa ha dikgutliso ke balefalekgetho ba nakwana le dithraste. Sena se a kgothatsa empa tsela e sa le sebakanyana ho nnetefatsa maemo a amohelehang a boikobelo mekgahlelong ena ya balefalekgetho. Ho na le keketseho e bonahalang ya ho faelwa ha dikgutliso ke balefalekgetho bao e seng ba nakwana. Sena se akaretsa tshebediso ya hlahlobo ya

othomathike bakeng sa balefalekgetho bao e seng ba nakwana mmoho le bao ba faelang dikgutliso tsa bona ka bobona. Sena se bontsha keketseho ya kakaretso ya boikobelo mokgahlelong ona empa ntle le qeaqeo, ho sa ntse ho tla nka nako e telele pele re ka tsebahatsa hore molefalekgetho e mong le e mong ya lokelang ho faela kgutliso ya hae o feela a ikobela boitlamo bona ba hae ba molao. SARS e tla eketsa matsapa a yona a ho tsepamisa maikutlo hodima ho kgothaletsa boikobelo ka boithaopi mekgahleong ena ya balefalekgetho.

Ho bapa le maikemisetso a yona a mawala, SARS e sebetsa ka thata ho fana ka tlhakisetsa le nnetefaletsa ho balefalekgetho ho ba thusa ho ikobela boitlamo ba bona ba molao. SARS e sebetsa ka matla ho nolofaletsa le ho etsa hore dintho di thelle feela bakeng sa balefalekgetho hore ba tsebe ho etsa ditransekshene le mokgatlo ka tshebediso ya dikanale tsa onlaene tse kang eFiling. SARS e boetse e thafalletsa le ho etsa hore ditjeo e be tse hodimo bakeng sa balefalekgetho ba sa batleng ho ikobela melao ya lekgetho ka boomo.

SARS mmoho le balefalekgetho ba kgatha tema ya bohlokwa ditjheleteng tsa setjhaba sa Afrika Borwa. Mekgahlelo yohle ya balefalekgetho ho akareditswe Dithraste, le tseo di sa kgatheng tema ho tsa ikonomi, di tlameha ho ingodisetsa lekgetho, ho faela dikgutliso, le ho lefa ka nako. Ho se ikobele molao wa lekgetho ke tlolo ya molao mme sena se tla baka dikotlo le tswala.

Baemedi ba balefalekgetho ba Dithraste ba lokela ho hopola hore ho ya ka molao ba jara boikarabelo ba molao ka lebaka la maemo a bona a semmuso le a bona ka bomong ba ho jara boitlamo ba lekgetho ba Dithraste, le ha e le hore ba sebedisa setsebi sa lekgetho ho laola merero ya lekgetho ya Thraste boemong ba bona. SARS e tla jarisa batshepuwa ba Thraste ka kopanelo le ka bonngwe ba bona bakeng sa ho hloleha ha Dithraste ho ikobela boitlamo ba tsona ba lekgetho.

Khomishenara ya SARS Mong. Edward Kieswetter, o lebisitse diteboho tsa hae ho balefalekgetho kaofela ba nkileng mehato ya ho ikobela boitlamo ba bona ba molao. O boletse hore "le ha SARS e kgotsofaditswe ke keketseho ya kakaretso ya boikobelo, e sa ntse e le hoseng haholo hore ho ka buuwa ka tlholo. Tabeng ena, SARS e tla tswela pele ho sebedisa theknoloji ya moraorao tjena, bohlale ba maiketsetso, le saense ya data ho kgothaletsa boikobelo ka boithaopi ka ho nnetefatsa hore ditransekshene tse etswang le mokgatlo di thella feela mme ha di na tshitiso ka sepheo sa ho bebofatsa mojarro wa boikobelo. Sena se tla tshehetsa matsapa a kakaretso a SARS a ho phethisa tshepiso ya rona e reng 'tshebeletso e hlwahlwa ke moo ho se nang tshebeletso hohang". Re e etsa tsohle tse matleng a rona ho phethahatsa

ponelopele ya rona ya ho ba SARS e bohlale ya sejwalejwale eo botshepehi ba yona bo sa belaelweng, le e tlang ho hlomphuwa le ho tlotlwa ke bohle.

Ho fumana lesedi le fetang lena, ka kopo ikopanye le SARSMedia@sars.gov.za